

Warszawa, dnia 18 czerwca 2018 r.

RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI
DEPARTAMENT PRAWNY I POSTĘPOWAŃ PRZED
TRYBUNAŁEM KONSTITUCYJNYM

RCL.DPPTK.590.11/2018

Informacja o wyroku Trybunału Konstytucyjnego

z dnia 16 maja 2018 r.

sygn. akt K 12/15¹⁾

I. Problem prawny.

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie zgodności z Konstytucją art. 56 § 3 Kodeksu postępowania karnego w zakresie, w jakim ten przepis wyłącza dopuszczalność zaskarżenia postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 Kodeksu postępowania karnego. Zgodnie z zakwestionowaną regulacją, osobie pokrzywdzonej nie przysługuje zażalenie na postanowienie, w którym sąd orzeka o braku możliwości jej udziału w postępowaniu w charakterze oskarżyciela posiłkowego, jeżeli nie jest ona osobą uprawnioną lub jej akt oskarżenia albo oświadczenie o przystąpieniu do postępowania zostało złożone po terminie. W ocenie Rzecznika Praw Obywatelskich, takie rozwiązanie, w sposób nieusprawiedliwiony konstytucyjnymi względami, ogranicza korzystanie z prawa podmiotowego wynikającego z art. 78 Konstytucji.

II. Wzorzec kontroli.

Art. 78 Konstytucji (prawo do zaskarżenia orzeczeń i decyzji wydanych w pierwszej instancji) w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji (zasada proporcjonalności).

¹⁾ sentencja ogłoszona dnia 18 maja 2018 r. w Dz. U. poz. 942

III. Treść orzeczenia.

Art. 56 § 3 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, ze zm.) w zakresie, w jakim wyłącza dopuszczalność zaskarżenia zażaleniem postanowienia wydanego na podstawie art. 56 § 2 ustawy – Kodeks postępowania karnego odnoszącego się do oskarżyciela posiłkowego, jest niezgodny z art. 78 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

IV. Wskazówki dla prawodawcy.

Trybunał Konstytucyjny wskazał, że wyłączenie zaskarżalności postanowień wydanych na podstawie art. 56 § 2 Kodeksu postępowania karnego może być uznane za przydatne do osiągnięcia efektywności, sprawności i szybkości procesu karnego. Nie spełnia jednak przesłanki niezbędności, jako że nie jest najmniej uciążliwym środkiem wiodącym do osiągnięcia tego celu. Trybunał wskazał również, że zakwestionowane rozwiązanie nie spełnia także przesłanki proporcjonalności *sensu stricto*, to znaczy pozostaje w dysproporcji z wartością, jaką jest efektywność i szybkość procesu karnego. Trybunał Konstytucyjny nie zawarł w uzasadnieniu wyroku wskazówek odnośnie do sposobu jego wykonania.

Piotr Ołdak
Wicedyrektor
Departamentu Prawnego i Postępowań przed
Trybunałem Konstytucyjnym
w Rządowym Centrum Legislacji

/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
kwalifikowanego certyfikatu/